

Terapia rotacyzmu nie musi być nudna

W ostatnich latach odnotowuje się wzrost liczby dzieci z wadami wymowy. Utrudniają one kontakty językowe z otoczeniem, a jednocześnie bywają przyczyną niepowodzeń szkolnych uczniów. Sądzę, że warto poszukiwać efektywnych a jednocześnie atrakcyjnych metod terapeutycznych, zaspokajając u dzieci potrzebę zabawy i ruchu. W praktyce okazuje się często, że zaburzenia mowy sprzęgają się z różnymi niedoborami rozwojowymi. Należy wówczas podejmować terapię kompleksową, polegającą na korygowaniu wymowy z jednoczesnym usprawnianiem zaburzonych funkcji poznawczych.

Poniżej przedstawiam ćwiczenia i zabawy logopedyczne wykorzystywane przeze mnie. Są one tak opracowane, aby korygując wymowę głoski r usprawniać jednocześnie słuch fonematyczny oraz .. wywołać uśmiech na twarzy dziecka.

Głoska r pojawia się w zasobie dźwiękowym dziecka w 5 – 6 roku życia.

Artykulacja głoski r – szybkie i delikatne uderzenia czubka języka o wałek dziąsłowy za górnymi zębami. Język szeroki, boki dotykają zębów trzonowych. Wargi lekko otwarte, podniebienie miękkie uniesione, zamyka drogę do jamy nosowej.

Rotacyzm (*rhotacismus*), reranie, wada wymowy polegająca na nieprawidłowej wymowie głoski r.

Rodzaje rotacyzmu:

- Mogirotacyzm – opuszczanie głoski r,
- Pararotacyzm – zastępowanie głoski r przez inną, np. .l, ł
- Rotacyzm właściwy – zniekształcenia głoski r (rotacyzm uwularny – języczkowy, lateralny – boczny, labialny – wargowy, welarny – krtaniowy, faryngealny – gardłowy)

Przyczyny rotacyzmu:

1. Nieprawidłowa budowa narządów artykulacyjnych - języka, podniebienia twardego, wady zgryzu
2. Niska sprawność języka
3. Naśladowanie nieprawidłowych wzorców
4. Zaburzenia słuchu fonematycznego.

Ćwiczenia wymagają systematyczności i precyzji. Zawsze muszą odbywać się zgodnie z zaleceniami logopedy.

Etapy terapii:

Ćwiczenia usprawniające ruchomość języka:

ZABAWA PANA JEZORKA

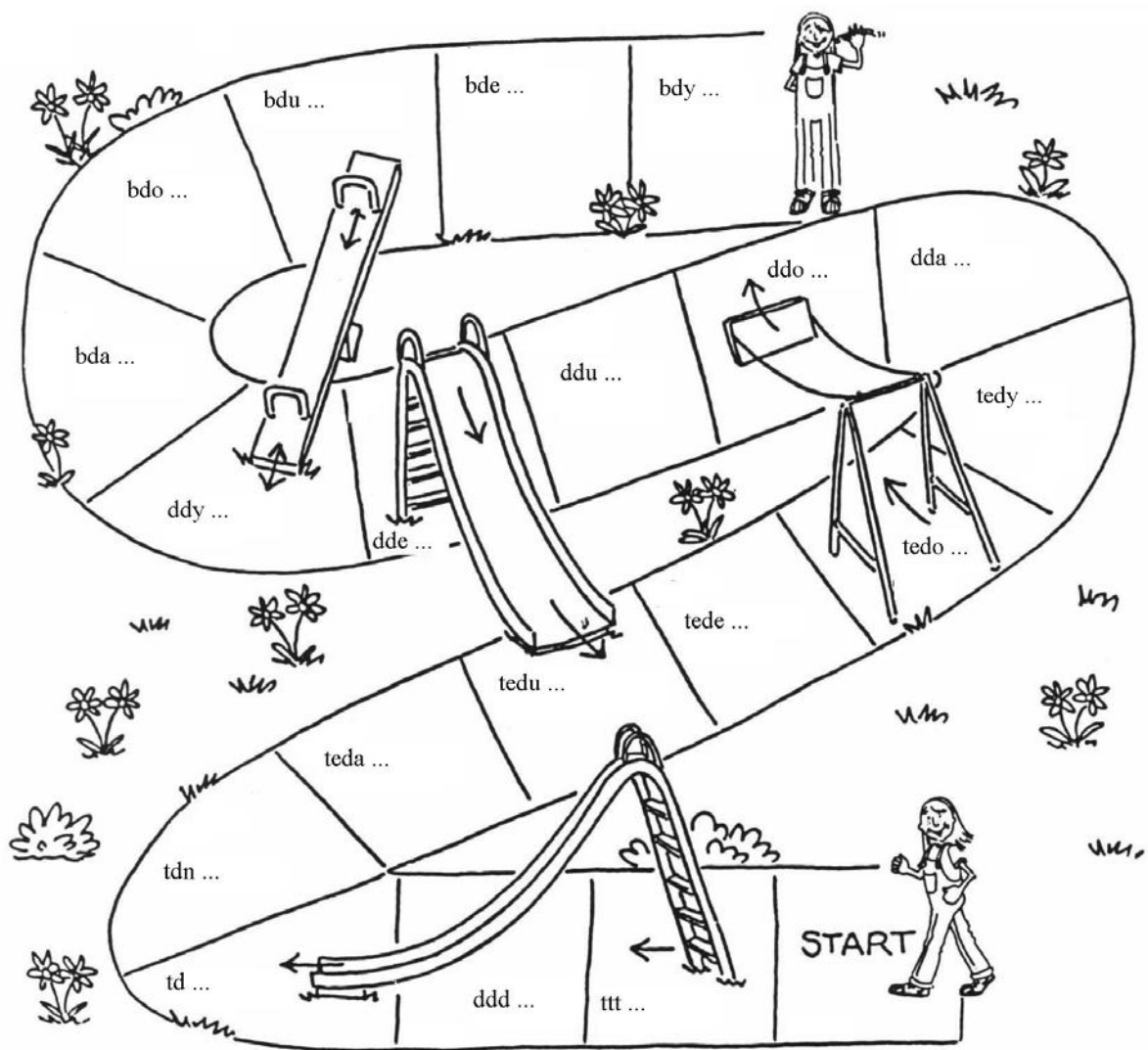
1. Pan Jęzorek jest wielkim czyściochem. Codziennie maluje sufit w swoim domu. Przesuwaj szeroki język po podniebieniu górnym w przód i w tył.
2. Po malowaniu jest straszny bałagan. Pan Jęzorek wymiata śmieci z podłogi. Przesuwaj język po podniebieniu dolnym, nie „wychodź” poza zęby.
3. Jęzorek skacze z sufitu. Kłaskaj w bardzo wolnym tempie.
4. Nasz przyjaciel zamienia się w gumę do żucia. Połóż boki języka na zęby dolne i przygryź lekko zębami górnymi. Żuj jak gumę.
5. Pan Jęzorek ustawia meble w domu – dotykaj językiem górnych a następnie dolnych zębów.
6. Jęzorek kładzie się spać - rozciągaj język leżący swobodnie w jamie ustnej tak, aby jego boki dotykały zębów trzonowych; wstaje, wychodzi na podwórko – wysuwaj szeroki język przez lekko zbliżone zęby.
7. Sportowiec Jęzorek strzela gole – zrób małą kulkę z chleba lub weź pół TIK TAKA, połóż na czubku języka, unieś język w górę i mocno dmuchnij.

Ćwiczenia przygotowujące do wywołania głoski r:

1. Mów wielokrotnie głoskę *d*..., ale język układaj wysoko w połowie sufitu (podniebienia, za wałkiem dźwiękowym), jest to *d* zaczarowane. Możesz to ćwiczenie wykonywać w pozycji leżącej, korzystając z małego lusterka. Po pewnym czasie, gdy język bez trudu odnajduje właściwe miejsce na podniebieniu górnym, możesz łączyć artykulację głoski *d* dźwiękowej z „leniwą ósemką”. Pozycja stojąca, dłonie splecione na wysokości oczu, kreśl w powietrzu leżące ósemki, zaczynając w lewo w górę, jednocześnie mów *ddd*... (dźwiękowe).
2. Wymawiaj *ddd*..., przesuwaj szybko palcem pod językiem w prawo i w lewo, pobudzając go do drgań (język szeroki, rozluźniony, ułożony tuż za górnymi zębami).
3. Doskonaj drobne ruchy języka grając w grę „Plac zabaw”

Gra „Plac zabaw”

Przygotuj pionki i kostkę. Przesuwaj się o tyle pól ile wyrzuciłeś, czytaj lub powtarzaj logotomy z pól, przez które przeszedłeś. Pamiętaj, że głoska *d* jest wymawiana dźwiękowo.

4. Baw się w mechanika samochodowego, który wymienia silniki w pojazdach. Naśladuj odgłosy pracy silnika mówiąc wielokrotnie logotomy: **tttt**, **dddddd**, **tttdtd**, **tdn**, **teda**, **tedu**, **tede**, **tedo**, **tedy**, **dda**, **ddo**, **dde**, **ddu**, **ddy**, **bda**, **bde**, **bdo**, **bdu**, **bdy**